

af Statslaanet. Det kan umuligt gaa, som det gaar i Øjeblikket; en Del af Medlemmerne betaler slet intet Kontingent, men har opgivet det og siger: Vi kan ikke. Saa kan man jo smide dem ud, men der er ingen andre, der vil overtage Husene i Stedet for og paatage sig Forpligtelserne, før der bliver lavet noget om paa Ordningen. Kommunen har endda for Vejanlæg 30 000 Kr. til gode, som man har set bort fra, og den maa paatage sig en Udgift paa mindst 100 000 Kr., for at Foreningen skal kunne klare sig i den kommende Tid.

Det forekommer mig urimeligt, at Kommunen alene skal bære det Tab. Staten er dog lige saa interesseret som Kommunen i, at Statsborgerne faar Tag over Hovedet. Det har været nødvendigt at bygge i den dyre Tid, for at man i det hele taget kunde skaffe Folk Tag over Hovedet, og det har været nødvendigt, at Kommunen ydede Garanti; det er derfor urimeligt, at [den skal bære Tabet alene, naar det gaar galt. I det fremsatte Lovforslag forudsættes det, at Stat og Kommune skal dele Byrderne; man gaar bort fra Statstilskud, men naar der skal ydes noget, skal Stat og Kommune yde lige meget. Noget lignende maatte kunne naas her, men tværtimod stiller Staten sig langt fra kulant. Det er maaske i nøje Overensstemmelse med Loven, men det forekommer mig at være uretfærdigt. Efter den da gældende Lov udbetalte man ikke Tilskuddet kontant, men sagde til Bygherrerne: I maa skaffe Laan, saa forrenter og afdrager Staten det i Løbet af 8 Aar. Det var ikke muligt for Byggeforeningen at faa Laan paa billigere Betingelser end 6 pCt.; men Staten sagde: Vi forrenter kun 5 pCt., I maa selv skaffe den ene. I Realiteten betyder det, at den ene Procent maa Kommunen ogsaa betale; den kommer altsaa til at betale Renter af det, der skulde være Statens Bidrag.

Hvis det nu kun drejede sig om den ene Forening i Viborg, gik det nok. Viborg Kommune kom vel nok over det; Kommunen er ikke saa vanskeligt stillet, som Ministeren talte om, at en anden Kommune var paa Grund af forskellige Forhold. Men der vil komme mange lignende Tilfælde. Hvis Lønniveauet skal falde noget endnu, vil det sikkert for mange af de Ejendomme, der er bygget i de sidste Aar, blive umuligt at give en saadan Lejeindtægt, at man kan forrente og afdrage Statslaanet. Det vil da være urimeligt, at Kommunen alene skal bære Tabet. Jeg henstiller derfor til Ministeren at overveje,

om der kan gøres noget med Hensyn til hele dette Spørgsmaal.

Hauge: Overfor de Bemærkninger, jeg gjorde til Lovforslagets § 1, hvori det bestemmes, at de, der bygger, skal møde med 15 pCt. af samtlige Byggeomkostninger, sagde den højtærede Indenrigsminister, at den Mulighed naturligvis ikke var udelukket, at visse af de byggende vilde prøve paa, naar de ikke kunde skaffe de 15 pCt., at give det Udseende af, at de havde skaffet dem, men man kunde modvirke dette ved at kræve af Bygherrerne, hvad enten det nu er rent private Folk, der er Tale om, eller Boligforeninger, at de skal dokumentere, paa hvilken Maade de har været i Stand til at skaffe de 15 pCt. Det kan man gøre, men jeg tror, Resultatet af dette vil blive, at man ikke naar det Maal, man tilsigter med Lovforslaget. Det, man vil med Lovforslaget, er jo, at Folk skal bygge. Man opfordrer baade private og Boligforeninger til at bygge, for at man kan faa Bolignøden afhjulpet. Man tilstræber altsaa et bestemt konkret Resultat. Derfor mener jeg, man ikke i selve Lovforslaget skal opstille Bestemmelser, der gør det vanskeligt at opnaa det, man tilsigter; og jeg betragter Bestemmelsen i § 1 saaledes, at man her faktisk opstiller Betingelser, hvis Opfyldelse vil vanskeliggøre at faa det Boligbyggeri i Gang, som Loven forudsætter. Vi har jo mangfoldige Eksempler paa — desværre er mange af disse Eksempler ret sørgelige —, at Folk gør sig skyldige i saadanne lyssky Transaktioner for at faa Del i de Gøder, som et Lovforslag eller en Bestemmelse paa Finansloven opstiller for dem. Jeg holder paa, at vi skal have reelle Forhold. Jeg holder paa, at der skal øves den strengeste Kontrol overfor enhver af de byggende, saaledes at man er sikker paa, at man faar de rette Byggesummer frem, men netop fordi jeg gør det, advarer jeg imod at opstille saadanne Regler i Lovforslaget, som man paa Forhaand maa sige sig selv ikke kan efterkommes, og derfor advarer jeg imod at fastholde de 15 pCt., men anbefaler at gaa ned til 10 pCt.

Den højtærede Indenrigsminister sagde, at han vilde haabe, man meget snart — forstod jeg ham ret, var det hans Haab, at man i 1923 kunde komme bort fra al Huslejeregulering i Provinsen, altsaa udenfor Storkøbenhavn. I denne Forbindelse vil jeg gøre opmærksom paa et Forhold, som nu har udviklet sig i hvert Fald i en By som Odense, at efterhaanden som Folk